

fol. Alicja Dubicka

Szukajmy lepiarki „Bluszczówki”

Przy odrobinie szczęścia i chęci, każdy może wykazać nowy gatunek dla Polski – szukajmy lepiarki „bluszczówki”! Ekspansje gatunków są zjawiskiem naturalnym i obserwowane są na niemal całym świecie, zjawisko to dotyczy oczywiście także terenu naszego kraju. Wiele gatunków zwierząt, roślin czy grzybów jest bardzo trudnych do identyfikacji i wymaga przyswojenia ogromu wiedzy oraz dużego „opatrzenia” w terenie.

Rozszerzenie zasięgu dotyczy jednak także gatunków łatwiejszych do wstępnej identyfikacji, a przy obecnym dostępie do najnowszych publikacji oraz rzeszy specjalistów, którzy chętnie pomogą na różnego rodzaju forach, wystarczy trochę chęci i pogłębienia wiedzy. Gatunkiem, który jest stosunkowo łatwy do wstępnego rozpoznania jest lepiarka „bluszczówka” *Colletes hede-*

rea. Jest to gatunek pszczoły, który wykazuje duże przywiązanie do kwitnących bluszczów pospolitych, z których pobiera około 98% zbieranego przez siebie pyłku. Stąd wydaje się gatunkiem stosunkowo łatwym do zaobserwowania. Występuje w miejscach z dużym zagęszczeniem kwitnących bluszczów, najlepiej w bliskim sąsiedztwie piaszczystych skarp, dróg, fragmentów odsłoniętej, luźnej

ziemi o południowej ekspozycji. Z doświadczeń opisanych z licznych krajów, gdzie gatunek został już zaobserwowany, wynika, że pszczoła nie ma dużych wymagań gniazdowych i spotykana była na działkach budowlanych, trawnikach oraz w parkach.

Lepiarka „bluszczówka” opisana została dla nauki w 1993 roku ze zbiorów z Chorwacji, Włoch oraz południowych Niemiec i południowej Francji. Obecnie objęła dwa kierunki rozszerzania zasięgu: północnozachodni, gdzie dotarła już do naszych sąsiadów (Czechy, Słowacja, Niemcy) oraz wschodni, w kierunku Serbii, Grecji, Bośni i na Krym.

W naszym kraju pszczoła ta może prawdopodobnie pojawić się z dwóch stron: Bramą Morawską od południa, gdzie w Słowacji i Czechach gatunek jest wykazywany na wielu stanowiskach od 2015 r., a także od zachodu z Niemiec, gdzie w 2020 r. obserwowano pszczoły już koło Berlina. Do dnia dzisiejszego gatunku jednak w kraju nie potwierdzono. Nie znaleziono go w czasie badań w bliskim sąsiedztwie Bramy Morawskiej, a także obecnie prowadzone poszukiwania na zachodzie kraju nie przyniosły żadnych rezultatów.

Opisywana pszczoła jest gatunkiem typowo jesiennym. Największe nagromadzenie osobników przypada na okres kwitnienia bluszczy (wrzesień–październik) i o tej porze roku należy rozpocząć poszukiwania. Późny pojaw gatunku także ułatwia jego potencjalne wykrycie, gdyż w tym okresie z tej samej bazy pokarmowej (bluszcz pospolity) korzystają już głównie pszczoły miodne. Owady największą aktywność dobową zachowują w najcieplejszych częściach dnia, między godziną 11 a 16.

Zachęcamy do poszukiwań. Więcej o „bluszczówce” w cytowanych obok pracach.

Alicja Dubicka, Paweł Czechowski

CHCESZ WIEDZIEĆ WIĘCEJ?

Bischoff I., Eckelt E., Kuhlmann M. 2005. On the biology of the ivy-bee *Colletes hederæ* Schmidt & Westrich, 1993 (Hymenoptera, Apidae). *Bonner Zoologische Beiträge* 53: 27-36.

Bogusch P., Lukas J., Slachta M., Straka J., Sima P., Erhard J., Pridal A. 2021. The spread of *Colletes hederæ* Schmidt & Westrich, 1993 continues – first records of this plasterer bee species from Slovakia and the Czech Republic. *Biodiversity Data Journal* 9: e66112.

Dellicour S., Mardulyn P., Hardy O.J., Hardy C., Roberts S.P.M., Vereecken N.J. 2014. Inferring the mode of colonization of the rapid range expansion of a solitary bee from multilocus DNA sequence variation. *Journal of Evolutionary Biology* 27: 116-132.

Hennessy G., Uthoff C., Abbas S., Quaradeghini S., Stokes E., Goulson D., Ratnieks F. 2021. Phenology of the specialist bee *Colletes hederæ* and its dependence on *Hedera helix* L. in comparison to a generalist, *Apis mellifera*. *Arthropod-Plant Interactions* 15: 183-195.

Saure C., Streese N., Ziska T. 2019. Erstnachweise von drei ausbreitungsstarken Stechimmenarten für Berlin und Brandenburg (Hymenoptera Aculeata). *Mrkische Entomologische Nachrichten* 21: 243-252.

Saure C. 2020. Bienen (Hymenoptera: Apiformes). In: Schnitter P. (Ed.) *Rote Listen Sachsen-Anhalt. Berichte des Landesamtes für Umweltschutz Sachsen-Anhalt. Landesamt für Umweltschutz Sachsen-Anhalt, Sachsen-Anhalt.*